

DEBATT »

Advokat Peter Helle (på bild) arbetar huvudsakligen med allmän affärsjuridik med inriktning mot teknologi, kommunikation och finansiering. Advokat Christian Bergqvist arbetar bland annat med finansiella rekonstruktioner och som konkursförvaltare. Båda är verksamma på Wistrands Advokatbyrå i Stockholm

BROTTSMISSTANKE – INTE ALLTID EN POLISFRÅGA

En dag dyker det upp ett anonymt brev ställt till VD i ett större svenskt företag där det står att finanschefen tömmer företaget på pengar. Det finns ingen avsändare och inga uppgifter om belopp eller omfatt-

ning. VD inser att det kan vara fråga om en större kris, en potentiell skandal i media med företagets rykte och ägarvärden på spel. Men det kan också vara en mindre fråga eller ett försök att internt misskreditera finanschefen. Oavsett vilket

finns ingen plan för hur företaget ska hantera det potentiella problemet. Villrådigt vänder sig VD till sin chefsjurist men denne vet inte heller hur situationen bör hanteras och hänvisar vagt till polis.

Inom näringslivet i Sverige betraktas

DEBATT

misstankar om brott ofta som en fråga som enbart bör hanteras av polis och åklagare. Vi ställer oss tveksamma till detta. Här i Sverige har vi sedan några år tillbaka i själva verket flyttat oss i riktningen mot common-law systemet där företag har ett eget ansvar för att hantera misstankar om brott mot organisationen.

Statsmakterna har redan accepterat och rent av sanktionerat den här utveck-

”vi sedan några år tillbaka i själva verket flyttat oss i riktningen mot common-law systemet där företag har ett eget ansvar för att hantera misstankar om brott mot organisationen”

lingen. Några tecken på detta är Datainspektionens nyligen meddelade beslut om att tillåta sk. whistleblowing, dvs. ett rapporteringssystem, som medger att privata

företag att behandlar uppgifter om misstänkta lagöverträdelse, Dnr 1202-2007. Själva Ekobrottsmyndigheten utnämnde nyligen också ett forensiskt råd som består av personer från det privata näringslivet och organisationer. Rådet har till uppgift att analysera utvecklingen inom näringslivet och identifiera riskområden. Man kan tillägga att statsmakterna delvis finansierar privata utredningsinsatser då advokater utreder ekonomisk brottslighet inom ramen för konkursförfarandet.

Sedan tillkommer problemet med resursbrist hos de rättsvårdande myndigheterna. Den som lämnat in en allmänt hållen anmälan om misstanke om brott mot ett företag riskerar att bli besviken. Polisen saknar ofta kunskap och resurser nog att kunna utreda de komplicerade frågor i gränslandet mellan civil- och straffrätt som det ofta handlar om.

En utredning som genomförs av polis och åklagare kan använda offentliga tvångsåtgärder och på det sättet genomdriva en effektiv utredning. I vissa fall krävs detta och är nödvändigt. Men om misstankarna är oriktiga så kommer den person som utsatt för utredning med poli-

siära insatser att drabbats av en skada på sitt rykte som är svår att tvätta bort. Sedan har det tyvärr också blivit allt vanligare att utredningar av olika anledningar redan på ett mycket tidigt stadium hamnar i massmedia om företaget har någon typ av medialt intresse. Om företagsledningen väljer att direkt konfrontera den misstänkte riskerar man att denne undanröjer viktiga bevis eller på annat sätt försvårar en kommande utredning.

Ofta är alltså en av företaget självt kontrollerad och styrd utredning det bästa sättet att hantera misstankar. Hänsyn till individens rättigheter och fackliga intressen kan då också vägas in.

Ekonomisk brottslighet som riktar sig mot näringslivet är ett ökande problem som de flesta företag förr eller senare kommer att drabbas av. Att ha en beredskap och procedur för hantering av situationen bör ligga inom ramen för den vanliga krishanteringsplanen. I slutändan är det överväganden av juridisk art som kommer att fälla avgörandet, vare sig de blir civil eller straffrättsliga. Företagets jurist bör hålla beredskap för att denna typ av frågor kan komma på hans bord. ■